

z jiného pramene, než z činnosti výdělečné, je podle jasného znění ustanovení § 10 odst. 2 cit. zák. bez významu, když se tam nemluví o nezaopatřené manželce a podmínka ona ani jinými slovy se tam nestanoví. Příjem manželky neb družky z jiné než výdělečné činnosti nepřichází při § 10 odst. 2 v úvahu.

Nař. rozhodnutí stojící na opačném stanovisku, vykládá mylně ustanovení § 10 odst. 2 zák. č. 39/22 Sb. a bylo je proto zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.413.

Pojištění úrazové: * Lomem ve smyslu § 1 odst. 1 úrazového zákona č. 1/1888 ř. z. jest rozuměti podnik, při němž se v trvalém vykořisťování nějakého ložiska oddělují od větších mas půdy její části užitím mechanické síly.

(Nález ze dne 11. září 1934 č. 17.473.)

V ě c: Město O. proti ministerstvu sociální péče o úrazové pojištění.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměrem úrazové pojišťovny dělnické v Brně z 21. září 1925 byl podnik »dobývání písku a křemene kopáním« stěžujícího si města uznán povinným úrazovým pojištěním a zařazen od 1. července 1924 podle titulu 62 zařazovacího schématu do nebezpečenské třídy XII a nebezpečenského procenta 80. Odvolání, jež z tohoto výměru podalo stěžující si město, bylo zamítnuto výměrem zsp-é v Opavě z 2. října 1928. Další odvolání města bylo pak zamítnuto nař. rozhodnutím z těchto důvodů: Podle jednacího spisu dobývá trvale městská obec O. v místě za městským parkem v O. poblíže řeky O. kopáním písek a křemen v jámě 2 m hluboké pod úhlem 60—70° a odváží jej k hospodářským účelům. Jde tedy o provoz pískovny a šterkovny. Paragraf 1 úraz. zák. stanoví zřejmě, že »lom« jest považovati za podnik podrobený úrazové pojistné povinnosti v každém případě, ať se provozuje po živnostensku čili nic. Zmíněný § 1 pojem lomu ovšem blíže nedefinuje a tu je potřeba vzítí zřetel na to, jaký význam má pojem lom v obecné mluvě. Podle toho jest »lom« každý podnik, při němž v trvalém vykořisťování nějakého ložiska oddělují se od větších mas kamení nebo půdy části lámáním, t. j. užitím mechanické síly. Pod tento všeobecný výraz lomu a lámání a jeho široký rozsah možno subsumovati dobývání všech druhů mineralií a tedy také těžení zemin. Spadá tudíž pod pojem lom i shora uvedená pískovna a šterkovna městské obce O., při čemž záměna slova »lom« za slovo »jáma« nemění nic na věci. Z tohoto důvodu také pojalo min. nař. ze 6. července 1914 č. 143 ř. z., týkající se zařazení podniků do nebezpečenských tříd, ve schématu zařazovacím, skupina IV. pískové, křemenové a šterkové jámy, mezi podniky podléhající úrazové pojistné povinnosti. Podléhá-li však podnik pískovny a šterkovny města O. úrazové pojistné povinnosti, patří do nebezpečenské třídy XII, která jest mu určena titulem 62 zařazovacího schématu. Příznivé poměry a odborný dozor při tomto podniku došly výrazu snížením nebezpečenského procenta o 7 stupňů pod střed.

Maje rozhodovati o stížnosti, shledal nss potřebným poznamenati nejprve toto:

Po podání stížnosti vydal žal. úřad výměr z 23. července 1934, jímž prohlásil, že své nař. rozhodnutí odvolává, dospěv — jak patrně z onoho výměru — k úsudku, že nebyl příslušný vydávati o této věci meritorní rozhodnutí. Nss dotázal se stěžujícího si města, zda vzhledem k tomu nepokládá svoji stížnost za bezpředmětnou. Na tento dotaz stěžující si město neodpovědělo. Nss nemohl pak řízení o stížnosti podle § 44 svého zák. zastaviti, poněvadž podle právě cit. ustanovení může býti řízení o stížnosti zastaveno jen tenkrát, byl-li st-1 materiálně uspokojen, čehož však v dnešním případě prostým odvoláním nař. rozhodnutí docíleno nebylo. Zůstalo proto nař. rozhodnutí i nadále předmětem kogniční činnosti nss-u.

Než nss nemohl sdíleti ani názoru žal. min., že bylo k vydání nař. rozhodnutí nepřislušno. Byloť rozhodnutí zsp-é v Opavě z 2. října 1928 doručeno stěžujícímu si městu dne 8. října 1928, bylo tedy vydáno ještě před účinností organ. zák. č. 125/27 Sb., jenž v zemi České a Moravsko-slezské nabyl účinnosti teprve dne 1. prosince 1928. Ale pak, poněvadž podle předpisů do té doby platných bylo z rozhodnutí zsp-é ve věci úrazového pojištění přípustno odvolání k min. soc. péče, byl žal. úřad vzhledem k ustanovení 4. odst. čl. 8 org. zák. příslušný, aby o podaném odvolání věcně rozhodl. Nepřekáželo proto nss-u nic, aby nař. rozhodnutí v rámci stížnosti věcně přezkoumal.

Obě strany vycházejí ze souhlasného názoru, že podnik stěžujícího si města »dobývání písku a křemene kopáním« podléhá úrazové pojistné povinnosti jen tenkrát, lze-li jej kvalifikovati jako lom ve smyslu § 1 úraz. zák. Co sluší rozuměti lomem, úrazový zákon sám blíže nestanoví; obě strany vykládají pojem ten podle obecného významu slova souhlasně v ten smysl, že jest jím rozuměti podnik, při němž se v trvalém vykořisťování nějakého ložiska oddělují od větších mas půdy její části užitím mechanické síly. Výklad tento, jenž je ve shodě s názory, vyslovenými v nář. ss-u (Budw. 8495/95 a 14912/1900), uznává za správný i nss.

Žal. úřad shledal, že pod pojem lom takto vyložený spadá i podnik stěžujícího si města. Stížnost naproti tomu hájí stanovisko opačné, poněvadž u podniku toho nejsou dány předpoklady, za nichž podnik nějaký podle hořejší definice za lom může býti uznán. Nedostatek těchto předpokladů spatřuje pak stížnost ve dvou směrech.

Předem poukazuje k tomu, že podle hořejší definice musilo by jíti o trvalé vykořisťování ložiska, čemuž však u podniku stěžujícího si města není, poněvadž — jak st-lka tvrdila již v řízení správním — dobývání písku dělo se od července 1924, kdy ložisko bylo objeveno, jen periodicky, občasně, případ od případu, bylo-li potřeba materiálu a mělo-li město přespočetné pracovní síly. Ve druhém směru uplatňuje stížnost, že k dobývání písku a křemene v uvedené pískovně není třeba mechanické síly, poněvadž jde o nános řeky O., materiál leží volně a dobývá se jen krumpáči a lopatami bez zvláštního napětí sil, a není ani tak konsistentní, aby se mohlo mluvíti o náhlém násilném odlučování částí nějakého tělesa. Stížnost vytýká, že v obém směru mělo býti vyko-

náno šetření, aby byly zjištěny skutečné poměry podniku, jak je stěžující si město vylíčko.

Nss nemohl dáti stížnosti za pravdu.

Co se týče prvé výtky, vykládá si stížnost nesprávně význam trvalé vykořisťování ložiska. Poukazujíc k tomu, že v pískovně, o kterou jde, dobývaly se zeminy jen periodicky, případ od případu, bylo-li potřeba materiálu a mělo-li město přespočetné dělníky, zdůrazňuje stížnost sama, že šlo jen o dobývání občasné, a má tedy za to, že jen nepřetržitě dobývání zemin bylo by trvalým vykořisťováním ložiska. Leč pojmy trvalý a nepřetržitý nejsou synonyma, jež by bylo možno vzájemně zaměňovati. V uvedené pak definici znamená trvalé vykořisťování ložiska takové vykořisťování, jež lze pokládati za trvalý účel a cíl podnikání, kde tedy ložisko má býti trvale, to jest opět a opět vykořisťováno, aniž tu jakýkoli význam může míti skutečnost, že se z ložiska nekořistí nepřetržitě den ze dne, nýbrž jen tehdy, kdy toho žádají zvláštní zájmy vlastníkovy. Nemohou proto skutečnosti, na které stížnost poukazuje a které znamenají jen, že v pískovně se nepracovalo nepřetržitě, zvrátiti úsudek, že v pískovně té šlo o trvalé vykořisťování ložiska.

Pokud pak jde o druhou námitku, uznává stížnost sama, že dobývání písku a křemene děje se krumpáči a lopatami. Ale již z toho jest zjevno, že jde tu o použití mechanické síly a že jde také o náhlé násilné oddělování částí půdy, aniž jest jakkoli rozhodno, že vypětí fysické síly pracujícího dělníka není celkem zvláště veliké a že zemina, z níž se části dobývají, netvoří, jak stížnost míní, konsistentní těleso. Není proto nezákonnosti v tom, že těmto posléze uvedeným skutečnostem žal. úřad významu nepřiznal a není pak ani vadou řízení, že o nich šetření nekonal.

Č. 11.414.

Z á v a d n é n á z v y: * Ustanovení zákona o názvech měst, obcí, osad a ulic . . . č. 266/1920 Sb. nevylučují, aby politický úřad mohl za okolností proti usnesení obce o pojmenování ulice zakročiti též s hlediska čl. 2 zák. o organizaci politické správy č. 125/1927 Sb.

(Nález ze dne 12. září 1934 č. 16.543.)

V ě c: Městská obec N. proti ministerstvu vnitra o přejmenování ulice.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Osp v Novém Jičíně zakázala výměrem ze 17. července 1927 na základě § 103 obec. řádu provedení usnesení měst. zastupitelstva v N. z 30. června 1927, pokud jím byl dosavadní název ulice »Ulice 28. října« změněn na »Schillerova ulice«, a to jednak vzhledem k tomu, že nebylo zákonitého důvodu k přejmenování, jednak proto, že přejmenování »Ulice 28. října«, která svým názvem připomíná každému státo-tvorně smýšlejícímu občanu den vzniku Čsl. republiky, by zvláště u českého obyvatelstva vzhledem k protestům úřadu došlým bylo považováno za útok jak proti Čechům v N., tak zejména proti státu samému, a že provedení tohoto přejmenování by mělo v zápětí porušení veřejného klidu